

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Навчально-науковий інститут мистецтв

Кафедра образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва та реставрації

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Освітня програма «**Образотворче мистецтво**»

Другого (магістерського) рівня

Спеціальність **023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»**

Галузь знань **02 Культура і мистецтво**

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 5 від «13 »11. 2023 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Методологія наукових досліджень
Освітня програма	Образотворче мистецтво
Спеціалізація (за наявності)	
Спеціальність	023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»
Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Освітній рівень	другий (магістрський)
Статус дисципліни	(основна)
Курс / семестр	1 курс, 1 семестр;
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 14 год. Семінарські заняття – 16 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	Українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/developer/course/view/6344

2. Опис дисципліни

Мета та цілі курсу (в межах мети на цілей ОП)

Метою вивчення навчальної дисципліни “Методології наукових досліджень” полягає у з’ясуванні сутності науки та наукових досліджень шляхом усвідомлення функцій, засвоєнням категоріального апарату, визначенням мети, предмету і об’єкту наукового дослідження та набуттям навик проведення самостійного наукового дослідження. На початковому етапі наукового дослідження метою є вивчення стану об’єкта дослідження, його конкретизація відносно історико-культурних змін, оцінки сучасного стану проблеми, збору матеріалу про об’єкт та висунення і обґрунтування гіпотез. Метою науково дослідження на другому етапі є застосування теоретичних та емпіричних методів дослідження для характеристики досліджуваних процесів, виявлення закономірностей і тенденцій їх розвитку. Важливим у третьому етапі проведення наукового дослідження є узагальнення результатів, апробація та реалізація результатів дослідження.

Відповідно до мети поставлено основні цілі, а саме в опануванні наукової теорії методологічним підходом, розробкою авторських наукових теорій з подальшим генеруванням ідей, формулюванням міркувань, узагальненням та апробацією наукових фактів.

Особливістю наукових досліджень у сфері мистецтвознавства є своя професійна методологія та методика дослідження здобувача теми за певними ознаками. Науково-дослідницька робота – це головний шлях набуття, примноження й оновлення знань, який передбачає уміння ставити наукові завдання, планувати їх виконання, організувати збір та обробку інформації, а також створювати умови для генерування нових ідей та їх практичної реалізації.

Лекційний курс направлений на засвоєння студентами базисних основ наукознавства і на проведення наукового дослідження загалом. В ході вивчення приділяється увага розгляду структурних компонентів наукового дослідження, постановки проблеми та шляхів реалізації наукового дослідження. Ціллю є набуття та досягнення студентом логіки мислинневого аналізу у процесі формулювання теми наукового дослідження та визначення робочої гіпотези.

На практичних (семінарських, лабораторних) заняттях передбачено поетапний процес виконання наукових завдань в конкретних етапах: пошук та обробка первинної інформації в засобах масової інформації; з’ясування об’єкту дослідження; визначення предмету дослідження в хронологічних та географічних межах; формулювання мети та завдань наукового дослідження; створення плану наукової роботи; обробка збору матеріалу та систематизація його згідно розділів; написання та апробація статті.

Таким чином курс навчальної дисципліни у формах проведення лекційних та практичних занять

спрямований на розкриття у студента аналітичного мишлення та здатності проводити наукове дослідження.

Підсумкова форма контролю – екзамен.

Компетентності

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 2. Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.

ЗК 4. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК 5. Здатність розробляти і керувати проектами.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

СК 2. Здатність трактувати формотворчі мистецькі засоби як відображення історичних, соціокультурних, економічних і технологічних етапів розвитку суспільства.

СК 6. Здатність формувати мистецькі концепції на підставі проведення дослідження тих чи інших аспектів художньої творчості.

СК 8. Здатність до використання сучасних інформаційно-комунікативних технологій в контексті проведення мистецтвознавчих та реставраційних досліджень.

Програмні результати навчання

РН 1. Визначати, аналізувати і пояснювати історичні, культурологічні, соціокультурні, художньо-естетичні аспекти розвитку світового та українського образотворчого і декоративного мистецтва.

РН 4. Представляти формотворчі мистецькі засоби як відображення історичних, соціокультурних, економічних і технологічних етапів розвитку суспільства.

РН 6. Застосовувати сучасні інформаційно-комунікаційні технології в освітній та музейній справах.

РН 7. Володіти фаховою термінологією, науково-аналітичним апаратом, проводити аналіз та систематизацію фактологічного матеріалу та методикою проведення наукових досліджень.

РН 11. Володіти знаннями до визначення ефективності та апробації сучасних теоретичних підходів та концепцій інтерпретації феноменів культурно-мистецьких процесів.

РН 14. Застосовувати методологію наукових досліджень у процесі теоретичного і практичного аналізу; дотримуватися принципів академічної доброчесності; узагальнювати результати дослідження та впроваджувати їх у мистецьку практику; виявляти практичні та теоретичні особливості наукової гіпотези.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Соціальна місія науки у сучасних умовах. Пошук та	Розуміти особливості теорії наукових досліджень; займатись розробкою авторських наукових теорій з подальшим генеруванням ідей, формулюванням міркувань, узагальненням та апробацією наукових фактів.	Письмове завдання

	обробка первинної інформації в засобах масової інформації		
2.	Предмет і мета науки. З'ясування об'єкту дослідження.	Визначати предмет та мету наукового дослідження згідно обраної теми; застосовувати професійну методологію у виявленні та визначенні об'єкту дослідження.	Письмове завдання
3.	Класифікація науки. Підготовки й етап: визначення предмету дослідження в хронологічних та географічних межах.	Примноження й оновлення знань; уміння ставити наукові завдання, планувати їх виконання, організувати збір та обробку інформації, а також створювати умови для генерування нових ідей та їх практичної реалізації; уміння розрізняти предмет та об'єкт дослідження для подальшої розробки завдань.	Письмове завдання
4.	Загальнонаукові методи дослідження. Формулювання мети та завдань наукового дослідження. Створення плану наукової роботи.	Знати методику ведення наукового дослідження; виявляти структурні компоненти наукового дослідження та шляхи реалізації наукового дослідження; досягнення логіки мислинневого аналізу у процесі формулювання теми наукового дослідження та визначення робочої гіпотези.	Письмове завдання
5.	Конкретно-наукова методологія. Обробка збору матеріалу	Володіти методологією викладу результатів науково-дослідної роботи; знати структуру наукового дослідження, і зокрема, вступної частини; розуміти особливості викладу матеріалу згідно складових вступної частини наукового дослідження.	Письмове завдання

	та систематизація його згідно розділів.		
6.	Методи емпіричного і теоретичного рівнів дослідження.	Застосовувати методи емпіричного і теоретичного рівнів дослідження для характеристики досліджуваних процесів; виявлення закономірностей розвитку даного досліджуваного явища згідно хронологічних етапів.	Письмове завдання
7.	Засоби наукової інформації. Дедукція та індукція.	Засвоєнням категоріального апарату; використання методів для дослідження явища від загального до конкретного; освоєння методологічної системи ведення наукового дослідження.	Письмове завдання

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекції	10
Семінарські заняття	26
Самостійна робота	14
Екзамен	50
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Навчальні тижні																	Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Лекції	2		2				1		1		2		2					10
Семінарські з-тя		3		6		5		3		3		3			3			26
Самостійна р-та															14			14
Індивідуальні завдання																		
Екзамен																	50	50
Всього за тиж-нь	2	3	2	6		5	1	3	1	3	2	3	2		17		50	100

Примітка: не рекомендується на один тиждень планувати кілька форм контролю.

Конвертація балів у національну шкалу

Лекція -1 бал за заняття		Лекція -2 бали за заняття		Семінарське заняття – 3 бали за заняття	
Кількість	Національна	Кількість	Національна	Кількість	Національна

балів	шкала	балів	шкала	балів	шкала
1	5 (відмінно)	2	5 (відмінно)	3	5 (відмінно)
-	4 (добре)	-	4 (добре)	2	4 (добре)
-	3 (задовільно)	1	3 (задовільно)	1	3 (задовільно)
0	2 (незадовільно)	0	2 (незадовільно)	0	2 (незадовільно)

Семінарське заняття – 5 балів за заняття		Самостійна робота – 14 балів	
Кількість балів	Національна шкала	Кількість балів	Національна шкала
5	5 (відмінно)	13-14	5 (відмінно)
4	4 (добре)	9-12	4 (добре)
3	3 (задовільно)	7-8	3 (задовільно)
1-2	2 (незадовільно)	1 -6	2 (незадовільно)

Семестровий (підсумковий) контроль проводиться у формі екзамену. Екзамен передбачений в кінці 1 семестра.

Навчання оцінюється за 100 бальною шкалою.

Шкала оцінювання			
Університетська	Національна		Шкала ЄКТС
90-100	5	відмінно	A
80-89	4	добре	B
70-79			C
60-69	3	задовільно	D
50-59			E
26-49	2	Незадовільно (з можливістю повторного складання)	FX
1-25			Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти визначені у Положенні про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу: https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/08/polozgenia-pro-osp_7-redaktsia.pdf

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, комп'ютери та інше
Основна література:	
1. Антонюк В. С., Полонський Л. Г., Аверченко В. І., Малахов Ю. А. Методологія наукових досліджень: навч. посіб. Київ: НТУУ “КПІ”, 2015. 276 с.	

2. Білуха М. Т. Методологія наукових досліджень: підручник. Київ: АБУ, 2002. 480 с.
3. Важинський С. Е. Методика та організація наукових досліджень: навч. посіб. Суми: Вид-во СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2016. 257 с.
4. Вернигора Н. М. Написання сучасної наукової статті: метод. рек. Київ: Білий Тигр, 2015. 27 с.
5. Вітченко А. О., Вітченко А. Ю. Основи наукових досліджень у вищій школі : підруч. Київ : ФОП Ямчинський О.В., 2020. 272 с.
6. Воронкова В. Г., Кириєнко С. І., Ажажа М. А., Гук А. С. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб. Запоріжжя, 2015. 94 с.
7. Головій В. М., Кузькін Є. Ю., Піддубна Л. В. Основи наукової діяльності: методологія, організація, оформлення результатів: навч. посіб. Київ: "Хай-Тек Пресс", 2010. 344 с.
8. Гуторов О. І. Методологія та організація наукових досліджень: навч. пос. Харків: ХНАУ, 2017. 272 с.
9. Дикий Н. А., Халатов А. А. Основы научных исследований. Київ: Вища школа, 1985. 208 с.
10. Дегтярьов А. В., Кокодій М. Г., Маслов В. О. Основи наукових досліджень: навч. посіб. Харків: ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2016. 78 с.
11. Дейниченко Г. В., Постнов Г. М. Методологія і організація наукових досліджень: навч. посіб. Харків: ХДУХТ, 2014. 115 с.
12. Єріна А. М. Методологія наукових досліджень. Київ: Центр навчальної літератури, 2004. 212 с.
13. Зацерковний В. І. Тішаєв І. В., Демидов В. К. Методологія наукових досліджень: навч. посібник. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 236 с.
14. Зав'ялова Т.В. Глосарій термів та понять з курсу «Основи наукових досліджень» [Текст] : навч.-метод. вид. / Т.В. Зав'ялова, О.В. Непша. – Мелітополь : ТОВ Колор Принт, 2019. – 84 с. – ISBN 978- 966-2489-84-2.
15. Каламбет С. В., Іванов С. В., Півняк Ю. В. Методологія наукових досліджень. Дніпропетровськ: Герда, 2015. 190 с.
16. Крушельницька О. В. Методологія та організація наукових досліджень: Навчальний посібник. Київ: Кондор, 2006. – 206 с.
17. Колесников О. В. Основи наукових досліджень: навч. посіб. 2-ге вид.

Київ: ЦУЛ, 2011. 144 с.

18. Мальська М., Паньків Н. Основи наукових досліджень : навчальний посібник / Марта Мальська, Наталія Паньків. – Львів : Видавництво ЛНУ імені Івана Франка, 2020. - 226 с.
19. Самсонов В.В., Сільвестров А.М., Тачиніна О.М. Методологія наукових досліджень та приклади її використання: Навч. посібник. К.: НУХТ, 2022. – 385 с.
20. Філософські основи наукових досліджень : [монографія / В. Багинський, С. В. Вільчинська, ... О. Є. Гомілко, А. М. Єрмоленко та ін.] ; відп. ред. Ю. А. Іщенко ; НАН України, Центр гуманітарної освіти. - Київ : Інтерсервіс, 2019. - 239 с.

Додаткова література:

21. Конверський А. Основи методології та організації наукових досліджень. Київ: Центр навчальної літератури, 2017. 350 с.
22. Корягін М. В., Чік М. Ю. Основи наукових досліджень: навч. посіб. 2-ге вид., стереотипне. Київ: Алерта, 2017. 622 с.
23. Лудченко А. А. Основы научных исследований. Київ: Знання, 2000. 114 с.
24. Новосьолов, О. В. Методологія та організація наукових досліджень: навч.-метод. посібник. Івано-Франківськ: Видавець Кушнір Г., 2017. 100 с.

7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва та реставрації, м. Івано-Франківськ, вул. Української перемоги 34 а, Навчально-науковий інститут мистецтв, каб. 306. Сайт кафедри: https://odpmr.pnu.edu.ua/?_gl=1*391uuo*_ga*ODkyMDI2OTUxLjE2OTE0Nzc4NDI.*_ga_B6J5G9CVS8*MTY5MjUzMjYyMi45LjEuMTY5MjUzMjYyNzC4wLjAuMA..&_ga=2.126043917.1265405861.1692521273-892026951.1691477842 електронна адреса кафедри:
---------	---

	kodpmr@pnu.edu.ua
Викладач	Доцент Дяків Марія Володимирівна
Контактна інформація викладача	Електронна адреса: mariia.dyakiv@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	<p>Політику, стандарти та процедури дотримання академічної доброчесності визначено в таких документах ЗВО: 1. Положенні про запобіганні академічному плагіату (нова редакція)у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника: https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/04/nova-redaktsiia-polozhennia-pro-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu.pdf метою якого є запобігання та виявлення плагіату в наукових, навчально- і науково-методичних роботах науково-педагогічних працівників, здобувачів всіх освітніх ступенів (ОС) та форм навчання; розвитку навичок коректної роботи із джерелами інформації та впровадження практики належного цитування; дотримання вимог наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань; активізації самостійності й індивідуальності при створенні авторського твору і відповідальності за порушення загальноприйнятих правил цитування.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Положенні про Комісію з питань етики та академічної доброчесності (нова редакція), https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/10/Нова-редакція-Положення-про-запобігання-академічному-плагіату.pdf , в якому зазначаються права та обов'язки комісії, вимоги до її складу та порядок роботи; 2. Кодексі честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (нова редакція), https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/Нова-редакція-Кодексу-честі-Прикарпатського-національного-університету-імені-Василя-Стефаника-1.pdf , в якому принцип академічної
--------------------------	--

	<p>доброчесності сформульовано як один із основних принципів поведінки члена університетської громади.</p>
Пропуски занять (відпрацювання)	<p>Відпрацювання несвоєчасного виконання завдань здійснюються у вигляді підготовки індивідуальних завдань (наукових повідомлень, проєктів, презентацій, рефератів).</p>
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	<p>Освітній процес здійснюється згідно графіку навчального процесу. Студенти університету, які не виконали індивідуальний навчальний план семестру з однієї, двох або трьох дисциплін і при семестровому контролі отримали оцінку «незараховано» чи «незадовільно» (FX або F) мають право (за особистим бажанням) на повторне проходження навчальної дисципліни, вивчення якої може бути перенесене на наступний навчальний період, що регулюється Положенням про порядок повторного вивчення дисциплін (кредитів ECTS) в умовах ECTS (№ 18 від 2.02. 2016 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.), яке регламентує процедуру повторного вивчення навчальної дисципліни, тобто ліквідації академічної заборгованості</p> <p>https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/povtorne-vuvchennia_nove.pdf</p>
Додаткові бали	<p>Додаткові бали здобувачі освіти можуть отримати за виконання індивідуальних завдань у формах рефератів та наукових повідомлень.</p>
Неформальна освіта	<p>Неформальна освіта регулюються Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (Редакція 3) (введено в дію наказом ректора № 672 від 24.11.2022 р.)</p>

	https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf
--	---

Викладач _____ **Дяків М.В.**